Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Definitief besluit toetreding Gemeenschappelijke regeling Collectie Overijssel
Zaaknummer	41395-2026
B&W vergadering	28 september 2026
Integrale advisering	Herman Mulder, financiën; Jeanet van Olst, juridische zaken; Remco van Riezen, bestuursadviseur
Portefeuillehouder	Dhr. M.E. (Michel) Brinkhuis
Voor informatie	Tom van 't Zand

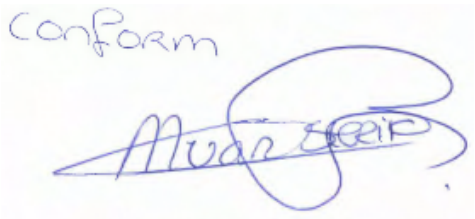
Bestuurssamenvatting

Het college wordt voorgesteld om toestemming te vragen aan de gemeenteraad voor de definitieve toetreding tot de Gemeenschappelijke regeling Collectie Overijssel per 1 januari 2027. Het college heeft daartoe al op 27 januari 2026 een intentiebesluit en op 17 maart 2026 een ontwerpbesluit genomen. Met deze toetreding borgt de gemeente Raalte het beheer, de toegankelijkheid, het toezicht, de erfgoedfunctie en de verdere digitale ontwikkeling van het historisch archief in één publiekrechtelijk kader.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de definitieve tekst voor de Gemeenschappelijke regeling Collectie Overijssel.
2. Besluiten toe te treden tot de Gemeenschappelijke regeling Collectie Overijssel onder voorbehoud van verkregen toestemming van de gemeenteraad.
3. De raad vragen toestemming te geven voor toetreding tot de Gemeenschappelijke regeling Collectie Overijssel, overeenkomstig bijgevoegd concept raadsvoorstel en -besluit.
4. Kennis te nemen van de aanvullende analyse over de toekomst van het historisch archief van Raalte.
5. Kennis te nemen van de scenario's en meerjarenprojectie nieuwe huisvesting Collectie centrum

Besluit

Inleiding

In navolging op uw intentiebesluit van 27 januari 2026 en ontwerpbesluit van 17 maart 2026 om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Collectie Overijssel (GR CO), stellen we voor de laatste stap in deze toetredingsprocedure te nemen door op basis van de definitieve tekst van de gemeenschappelijke regeling te besluiten toe te treden tot GR CO en daarvoor toestemming te vragen aan de raad.

Collectie Overijssel heeft de afgelopen maanden een zienswijze procedure doorlopen bij alle huidige en toekomstige deelnemers van de GR over een gewijzigde regeling. De geldende regeling is gewijzigd naar aanleiding van:

- de nieuwe Archiefwet,
- het uit de regeling treden van minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en
- het voornemen tot toetreden van nieuwe deelnemers waaronder gemeente Raalte.

Het resultaat van deze zienswijzeprocedure is als volgt:

Geen of een positieve zienswijze
De gemeenteraden van gemeenten Zwolle, Deventer, Steenwijkerland, Raalte, Dalfsen en Ommen hebben besloten om geen of een positieve zienswijze in te dienen. Een positieve zienswijze houdt in dit geval in dat het voorstel omtrent toetreding en wijziging van de regeling wordt omarmd.

Wel een zienswijze
Provinciale Staten van Overijssel heeft besloten een zienswijze in te dienen. Te weten:

1. de beoogde toetredingsdatum van provincie Overijssel te wijzigen naar 1 juli 2027; en,
2. het zo aanpassen van de regelingtekst dat zowel overdracht (via delegatie en/of mandaat) of opdragen van taken (quasi-inbesteding en het sluiten van een dienstverleningsovereenkomst) juridisch duidelijk opgenomen zijn.

De reactie van het AB van GR CO is als volgt:
Collectie Overijssel gaat met de provincie Overijssel in gesprek over toetreding per latere datum (1-7-2027). Hierover zal separaat besluitvorming in het Algemeen Bestuur plaatsvinden. Alle verwijzingen naar deelname van provincie Overijssel aan de Gemeenschappelijke Regeling Collectie Overijssel zijn uit het voorliggende wijzigingsbesluit gehaald.

Verder is er op een aantal tekstuele correcties na geen inhoudelijk wijziging geweest op de tekst van de gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur van de GR heeft op 1 juli definitief besloten de tekst van de Gemeenschappelijke regeling Collectie Overijssel te wijzigen. De wijziging gaat in op 1 januari 2027.

Als reactie op punt 2 van de zienswijze van de Provinciale Staten van Overijssel zijn er separaat gesprekken opgestart met afgevaardigden van de provincie en de (toekomstig) deelnemers van GR over de invulling hiervan.

Beoogd effect

Deelname aan Collectie Overijssel draagt bij aan een goede uitvoering van de gewijzigde Archiefwet, duurzaam toegankelijke overgebrachte informatie en een sobere, doelmatige en toekomstbestendige archieffunctie. Met deelname aan Collectie Overijssel kiest de raad niet alleen voor een uitvoeringsvorm, maar voor publieke en democratische borging van de verantwoordelijkheid voor het historisch archief op lange termijn.

Argumenten

1.1 Geen relevante wijzigingen in GR-tekst
De definitieve tekst van de gemeenschappelijke regeling is ongewijzigd waardoor er geen reden is om af te wijken van eerdere besluitvorming en adviezen.
3.1 Belangrijke en noodzakelijke stap
Toestemming van de raad is een belangrijke en noodzakelijke stap in de toetredingsprocedure af te ronden. Dit is geregeld in artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De raad kan alleen toestemming onthouden als deelname aan de regeling volgens hen in strijd is met het recht of het algemeen belang.
4.1 Gemeenschappelijke Regeling Collectie Overijssel blijft sterkste keuze
De aanvullende analyse laat zien dat commerciële dienstverlening juridisch en organisatorisch mogelijk zou zijn, maar dat toetreding tot de GR CO sterker scoort op onafhankelijk toezicht, publieke governance, continuïteit, erfgoedfunctie en samenhang tussen beheer, toezicht, dienstverlening en digitale ontwikkeling (e-depot).

Duurzaamheid
N.v.t.

Kanttekeningen
4.1 Ontwikkelingen in de markt
Bij de eerdere besluitvorming eind 2025 zijn verschillende scenario's afgewogen, op basis van het toenmalige aanbod in de markt voor archiefbeheer en de invulling van de archivaris- en toezichtfunctie. Met name commerciële aanbieders positioneren zich nadrukkelijker met diensten waarin beheer, advisering en de invulling van de archivarisfunctie worden gecombineerd. Dat maakt de commerciële variant serieuzer dan in de eerdere afweging kon worden aangenomen. Tegelijkertijd vraagt deze variant blijvend om afzonderlijke borging van onafhankelijk toezicht, duidelijke rol- en verantwoordelijkheidsverdeling, contractmanagement en gemeentelijke regie. De aanvullende analyse bevestigt daarom dat toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling Collectie Overijssel bestuurlijk de voorkeur houdt, omdat toezicht, beheer, erfgoed, dienstverlening en digitale ontwikkeling in één publiekrechtelijk kader worden samengebracht.

5.1 Investeringskader nieuw te bouwen collectiecentrum
Over het investeringskader voor de nieuwe huisvesting van Collectie Overijssel heeft het AB van GR CO nog geen definitief besluit genomen. De gemeenten Deventer en Zwolle laten op dit moment een second opinion uitvoeren op de businesscase, de risicoanalyse, de voorgestelde beheersmaatregelen en de financiële scenario's. De uitkomsten daarvan worden betrokken bij de verdere besluitvorming over het investeringskader. Daarmee is op dit moment nog niet met zekerheid te zeggen wat de precieze financiële gevolgen vanaf 2029 zullen zijn. Wel blijft het uitgangspunt dat eventuele effecten worden beoordeeld binnen de risico-opslag die eerder in de verkenning is gehanteerd. Bijlage 5 geeft inzicht in de door CO opgestelde financiële scenario's.

Financiën en Fiscale aspecten
GR CO rekent een tarief per strekkende meter archief, waarmee het helder en voorspelbaar is wat de kosten zijn voor het beheer, de toezicht op en de dienstverlening rondom het archief. Omdat de gemeente Raalte in een vroeg stadium heeft gekozen om haar archief digitaal op te bouwen is de verwachting dat het fysieke archief minimaal zal toenemen in de toekomst. Hiermee is geborgd dat de kosten stabiel blijven.

Vervolg
Na de toestemming van de raad vervalt het voorbehoud van het besluit van het college en kan het college het definitief besluit over toetreding kenbaar maken aan het bestuur van de GR en vervolgens daadwerkelijk toetreden per 1 januari 2027. De gemeente zal overeenkomsten sluiten met de GR over afnemen van dienstverlening, belangrijk hierin is dat de het archief fysiek nog in de archiefbewaarplaats blijft van de Gemeente Raalte totdat verhuizing naar het nieuwe collectiecentrum van CO mogelijk is. Als onderdeel van het vervolg voert Collectie Overijssel nog een due diligence-onderzoek uit, waarmee de praktische, juridische en financiële uitgangspunten voor de toetreding en dienstverlening verder worden uitgewerkt en bevestigd.

Communicatie
N.v.t. aangezien de dienstverlening rondom het archief voorlopig nog ongewijzigd blijft. Uiteraard worden belanghebbenden zoals de historische verenigingen wel meegenomen in het due diligenceonderzoek met Collectie Overijssel.

Bijlagen
Bijlage 1	Raadsvoorstel verzoek om toestemming voor toetreden tot de GR CO
Bijlage 2	Wijzigingsbesluit GR CO 2027_geconsolideerd
Bijlage 3	Nota beantwoording zienswijzen GR CO WB 2027
Bijlage 4	Aanvullende analyse historisch archief Raalte
Bijlage 5	20260701 AB 5.10 Bijlage 8 Scenario's en meerjarenprojectie nieuwe huisvesting